

SLOVENE

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta . . . » 120—
za četrt leta . . . » 60—
za en mesec . . . » 20—
Za inozemstvo celotno K 480—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto . . . » 40—
za inozemstvo . . . » 60—

== Cene inseratov: ==
Enostopna petina vrsta mali
oglasil po K 4— in K 6—,
veliki oglasil nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.
Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izveščen
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ.

Uredništvo v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
No opisi se ne vračajo; neizplačane pisme se ne
prejemajo. Uredn. tel. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7563.

Hrom parlament.

Ljubljana, 17. nov.

Kje je naš parlament? Zakaj ne dela? Odkar je bila dne 28. junija t. l. podpisana ustava, delo v parlamentu ne napreduje. Le kakor raketa se je pojavila še sesija, v kateri se je skrpulac protikomunistični zakon, a potem je zopet nastala tihota. V zadnjih tednih zdajnjazaj zaškriplje sicer evileče in rezko parlamentarni mehanizem, kakor da bi hotel priti v gibanje, a ne gre in ne gre.

Brezdvomno je, da se evropski parlamentarizem v svoji sedanji tipični sestavi, v koji hoče sam obvladati vse najmnogobrojnejše politične, kulturne, gospodarske in socialne probleme, nahaja v hudi krizi. Lenin imenuje evropske parlamente »brbljave«. Obstali so pred velikansko gromado najrazličnejših vprašanj, govorijo, se kregajo in kričijo, a ne vedo ne kako, ne kam naprej. Na Angleškem se borijo national guildsmen (narodni cehovci) za delitev državnih funkcij na osnovi prirode delitve sedanje človeške družbe ter si želijo dva parlamenta. V enem bi se odločevalo o politiki in pravni sigurnosti, v drugi o gospodarstvu in socialnem problemu. Na Nemškem narašča struja, ki hoče dati državnemu ustroju pečat trializma socialne strukture ter strogo deliti državne funkcije v politični, kulturni in socialno-gospodarski del. Iz vrst francoskih sindikalistov prihajajo slični glasovi. Ruski boljševizem in njegove šole po Evropi so tudi pristaši ločitve zakonodajnih in upravnih funkcij države v politični in socialnogospodarski del. V tem duhu je zamišljen tudi predlog v ustavnem načrtu Jugoslovanskega kluba, ki zahteva dva koordinirana zakonodajna doma, političnega in socialno-gospodarskega. Tudi zemljoradniški klub naglašja v svojem načrtu politične, kulturne in socialne zadatke parlamenta, a se še ni priril do konkretnijših predlogov. Vedno bolj izrazito postaja prepričanje, da evropski parlamenti v sedanji sestavi, ki pošilja v zakonodajstvo in prvi vrsti najbolj agilne politične agitatorje z gotovo eno naobrazbo, niso sposobni reševati dovolj hitro in dovolj strokovno vsega velikanskega kompleksa povojnih političnih, kulturnih in socialnih vprašanj.

Zraven te splošne onemoglosti parlamentarizma, ki se opaža po celi Evropi, se še pojavljajo v naši državi druge bolezni parlamentarizma, nemarnost in nesposobnost vladnih strank. Radikalna stranka se ni evolucionirala v socialno stranko, demokratska stranka je vsled svoje sestave — voditelji kapitalističnega naziranja skozi-inkoz, a volilci meščanski buržuji in zape-
ljani agrarni proletarci — brez programa in kompasa, muslimanska stranka sestoji iz bogatih begov-poslancev in volilcev-siromakov, samostojna stranka pa je sploh mala enodnevna, brezprogramna tvorba — iz teh strank sestavljena vladna večina že sploh ni zmožna delati v sedanjem času, ako bi tudi hotela. Zraven nezmožnosti pa opazimo pri njih tudi velik strah pred delom, malomarnost, jasno povedano, lenobo.

Jugoslovanski parlament je ohromel. Parlamentarni stroji so se ustavili. Vladne stranke so odpovedale. Treba je apelirati na narod, da nam da nove stranke, nove moče, ki bodo sediti jim potrebam in željam primerno nanovo uredili državno ustrojstvo.

Proračun češkoslovaške.

Praga, 17. novembra. (Izv.) V eni prihodnjih sej poslanske zbornice bo vlada predložila naknaden kredit k državnemu proračunu za l. 1921. Skupni izdatki za leto 1921 bodo znašali okroglo 18 milijard kron, dohodki pa okroglo 15 1/2 milijarde. V svrhu kritja izdatkov državnih potrebščin se vlada pooblašča k kreditnim operacijam do zneska 2 1/2 milijarde kron. Ta znesek se pa ne sme vporabiti za investicijske izdatke za državne investicijske svrhe za 1921 so določeni na 3 1/4 milijarde č. kron. To svoto naj dobi vlada s kreditnimi operacijami.

Skralna politična napetost v Belgradu.

RADIKALCI NE POPUSTE — DEMOKRATI TUDI NE.

Belgrad, 17. novembra. (Izv.) Danes popoldne ob 3. je imel demokratski klub sejo, da označi svoje stališče napram zahtevi radikalnega kluba, ki zahteva notranje ministrstvo. Neki demokratski poslanec je izjavil, da je klub soglasno sklenil, da demokratije ne morejo odstopiti radikalcem notranjega ministrstva. Glede osebe, ki bo zavzela to mesto, bo odločil klub. Radikalci imajo ministrsko predsedstvo, zato demokratije zahtevajo notranje ministrstvo. Če ne bi bil Pašić najstarejši član vlade, bi demokratije zahtevali zase ministrsko predsedništvo.

Belgrad, 17. novembra. (Izv.) V radikalnem klubu vlada največja odločnost, da se demokratom ne sme popustiti v vpra-

šanju notranjega ministrstva. Nek vojvodinski radikalni poslanec je izjavil vašemu poročevalcu, da bodo radikalci iz Vojvodine in Bosne, če se ne doseže zahteva po notranjem ministrstvu, izstopili iz kluba. Med radikalci še ni formalnega sporazuma glede osebe, ki bi prevzela notranje ministrstvo, vendar se že imenuje kot kandidat Ljuba Jovanović.

Belgrad, 17. novembra. Nocoj se bodo sestali delegati demokratov in radikalcev, da se posvetujejo o daljnem skupnem delu v parlamentu. V parlamentarnih krogih se govori, da bodo trajala pogajanja dva tedna in da bo dotlej že pripravljen volivni zakon, da se v primeru nesporazuma more apelirati na narod.

Albansko vprašanje pred Zvezo narodov.

Pariz, 17. novembra. (Izv.) Svet zveze narodov je imel včeraj kratko sejo, na kateri so sklenili, da bodo danes v javni seji razpravljali o jugoslovansko-albanskem vprašanju. »Petit Parisien« izve, da je belgrajska vlada poslala poslaniški konferenci

brzojavko, v kateri belgrajska vlada izjavlja, da sprejme odločitev o novih mejah in da bodo jugoslovanske čete takoj zapustile albansko ozemlje, v kolikor to ga zasedle.

Zakonodajni odhor.

Belgrad, 17. nov. Osmo sejo zakonodajnega odbora je predsednik minister Trifković otvoril danes ob 10.50 dopoldne. Pred prehodom na dnevni red je prosil predsednik Trifković sekcije, naj se požuri z delom, ker sicer ne bo mogoče končati vsega dela do 28. decembra, kateri rok je za to določen. Nato se je prešlo na dnevni red: nadaljevanja poročila prvega odseka in podrobna debata o naredbi glede nagrade finančnih uradnikov za nabiranje davkov. Ta naredba je bila včeraj sprejeta v načelu z enim glasom večine. Dr. Laza Marković predlaga kompromisno rešenje, po katerem naj bi veljala naredba samo do konca t. l. Poslanec Ljuba Jovanović predlaga, da se to vprašanje odloži za dva ali tri dni, dokler ne pride dr. Kumanudić. Odbor je odobril ta predlog in je to vprašanje odložil z dnevnega reda. Sekcija je predlagala, naj se uzakoni odlok ministrskega sveta z dne 24. aprila 1919, ki regulira prispevke državnim uslužbenim in družinam umrlih uslužbencev, ki sicer nimajo pravice na penzijo. To vprašanje naj bi se uzakonilo v obliki naredbe, ki bi veljala za vso državo. Treba je za to za enkrat samo prehodne naredbe, pozneje pa bo treba izposlovati milostni akt Krone, da bi se omogočilo izdajanje pokojnin z iz-
zom, to pa samo tistim, ki so brez dohodkov ali ki so nesposobni za delo. Sl. Pavle Angjelić se strinja s predlogom. Posl. Janko Šimrak smatra, da je tako prispelvanje dolžnost države in družbe. Dr. Žerjav stavi predlog, da se ta predlog vrne sekciji v novo redakcijo, kar se sprejme. Posl. dr. Popović zahteva, da se naredba glede davčne politike odloži toliko časa, dokler se ne izjavi o njej zakonodajni odbor. Zahteval je tudi, da se ta naredba predloži poprej finančnemu odboru. Referent finančnega ministrstva pravi, da to ni potrebno, ker je o njej finančni odbor že razpravljal. Dr. Laza Marković vpraša referenta, koliko davkov je bilo dosedaj plačanih, nakar ta odgovori, da davki iz Srbije in Črne gore še niso v državni blagajni, iz drugih krajev pa še ni podatkov.

RAZDELITEV DRŽAVE NA UPRAVNE OBLASTI.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) Jutri ob 10. uri dopoldne bo seja zakonodajnega odbora, na kateri bodo razpravljali o zakonu glede razdelitve države na upravne oblasti. Ob tej priliki bo podal Jugoslovanski klub izjavo, v kateri bo označil svoje stališče.

Zagreb, 17. nov. (Izv.) Na uvodnem mestu »Rječje« piše dr. Milan Roje članek o razdelitvi države na oblasti. Dr. Roje zahteva za Slovenijo eno oblast s sedežem v Ljubljani, za Hrvatsko in Slavonijo pa največ štiri oblasti.

GLAS ZA FEDERALIZEM.

Belgrad, 17. nov. (Izv.) V »Pokretu« objavlja predsednik Jugoslovanskega novinarskega udruženja Nikolajević članek, v katerem pravi, da bi bila najboljša rešitev našega notranjega položaja federalizem.

NASE ZUNANJE POSOJILO.

Zagreb, 17. novembra. »Jutarnji list« poroča iz Belgrada, da naša država ne bo najela posojila v inozemstvu, dokler vlada ne odobri posebnih sklepov v tem vprašanju, ker je dobila zadnje čase več ponudb s strani finančnih konsorcijev. Ministrski svet se bo najbrže še danes pečal s tem vprašanjem. Dr. Gjurić, prof. finančne vede na belgraski univerzi, ki je spremljal finančnega ministra Kumanudija, je ostal v Parizu. Dejstvo, da se še muči tamkaj, se spravlja v zvezo s podpisovanjem posojila v inozemstvu.

ODSTOP MINISTRA ZA VERE.

Zagreb, 17. novembra. »Zagrebski dnevnik« prinaša intervju z ministrom za vere Jovanovićem, ki je izjavil, da je podal ostavko radi očesne bolezni, in da jo je nameraval podati že pred meseci, pa položaj tedaj še ni bil goden, radi česar je sklenil počakati rekonstrukcije kabineta.

POLJSKA IN JUGOSLAVIJA.

Belgrad, 17. novembra. O odnošajih med Jugoslavijo in Poljsko je izjavil novi poljski poslanik v Belgradu Okoczky dopisniku »Novosti«, da obe državi nista imele skoro nobenih stikov med seboj. Ko bodo urejene trgovske razmere, se bo doseglo boljše poznavanje. Izmenjava produktov, trgovina in izleti profesorjev, novinarjev in dijakov z obale Save k poljski Visli bodo služili medsebojnemu spoznavanju.

ITALIJA PRIZNA ALBANSKO VLADO.
Rim, 17. nov. (Izv.) Agenzia Stefani poroča, da je italijanska vlada priznala albansko vlado.

SESTANEK MED DR. BENEŠEM IN DR. SCHOBROM.

Dunaj, 17. nov. (Izv.) Po konferenci v Portorose se bo vršil sestanek med češkoslovaškim ministrskim predsednikom dr. Benešem in avstrijskim kancelarjem dr. Schobrom. Sestanek ima namen, da se utrdijo posebni gospodarski odnošaji med Avstrijo in Češkoslovaško. Skušalo se bo tudi skleniti trgovinsko pogodbo.

APANAŽA BIVŠEGA KRALJA KARLA.

Pariz, 16. novembra. Poslaniška konferenca danes ni, kakor je bilo pomotoma poročano, razpravljala o modalitetah apanaže bivšega kralja Karla in razdelitve stroškov na nasledstvene države, temveč samo o pogojih, s katerimi bi se zagotovilo vzdrževanje bivšega kralja in njegove družine. Konferenca je ukrenila potrebno, da dovede prizadete vlade do brze odločitve.

»Tisk je svoboden!«

Zaplembe našega in ostalega opozicijskega časopisja se množe. Ne mine skoro dan brez zaplembe enega ali drugega lista.

Zaplenjena je bila predzadnja številka mariborske »Straže«. Zakaj? Zaradi doslovnega ponatisa neke notice iz št. 509. nezaplenjenega »Hrvata«! Zaplenjen je bil »Slov. Gospodar«. Zakaj? Ne vemo in ne razumemo. Čitali smo ga, a našli nismo pri najboljši volji ničesar kaznjivega v njem.

Zaplenjena je bila »Naša Moč«. Zakaj? (Nadaljevanje zgoraj!)

Zaplenjena je bila novomeška »Sedanjost«. Zakaj? (Nadaljevanje glej zgoraj!)

Zaplenjen je bil včeraj »Novi Čas«. Zakaj? (Nadaljevanje glej zgoraj!)

Zaplenjen je bil »Naprej«. Zakaj? Zaradi uvodnega članka — ostalo glej zgoraj.

Zaplenjen je bil »Avtonomist« zaradi prevoda iz »Beogr. Dnevnika«.

Kdo bo zaplenjen jutri? »Danas« jesmo, sutra nismo, prekositra — vrag zna gdje smole!

Kaj pravi ustava o tisku?

Vidovdanska ustava ima 2 paragrafa, ki govorita o časopisju, čl. 13. in čl. 138. Na ta dva člena ustave se navadno tudi naši policajci sklicujejo. Ker pa očitno nimajo pravega besedila ustave pred seboj, naj ponatisnemo dotične paragrafe po izdaji »Tiskovne zadruge«, ki je brez dvoma avtentična:

§ 13: Tisk je svoboden.

Ne sme se ukreniti nobena preventivna odredba, ki preprečuje izhajanje, prodajanje in razširjanje spisov in časopisov. Cenzura se sme ustanoviti samo ob času vojne ali mobilizacije in sicer za stvari, naprej določene z zakonom. Prepoveduje se razširjanje in prodajanje časopisov ali natisnjenih spisov, ki obsegajo:

- a) žalitev vladarja ali članov kraljevskega doma;
- b) inozemskih državnih poglavarjev;
- c) narodne skupščine;
- d) neposrednje pozivanje državljanov, naj siloma izpremeje ustavo ali državne zakone, ali ki obsegajo
- e) težko žalitev javne morale.

Toda v teh primerih mora oblastvo v 24 urah po izvršitvi prepovedi izročiti stvar sodišču, to pa mora istotako v 24 urah potrditi ali razveljaviti prepoved. Ako se to ne zgodi, se smatra prepoved za preklicano. Redna sodišča odločajo o povračilu škode nezavisno od sodne odločbe o razveljavitvi prepovedi.

(Tretji odstavek, ki govori o odgovornosti piscev, urednikov i. t. d., izpuščamo kot brezpredmeten.)

Člen 138. prehodnih določil pa se glasi: »Prepovedati se sme izhajanje, odnosno razširjanje časopisov in natisnjenih spisov, ki izzivajo a) k mržnji do države kot celote, b) k verskemu ali plemenskemu razdor, istotako pa tudi c) če posredno o pozivljajo državljane, naj siloma izpremeje ustavo ali državne zakone, samo če se iz sestavka o čisto vidi, da jim gre za tako pozivanje državljanov. Predpis čl. 13. odstavka 3., o izvrševanju prepovedi velja tudi tukaj. Ko prestane posebna potreba, se smejo ti predpisi vkiniti z zakonom.«

Kaj naj ta konfiskacijska manija pomeni? Prepričani smo, da drugega namena in pomena nima, kakor da hoče pokazati »državno avtoriteto« in »močno roko«. Mi nimamo nič niti proti čuvanju avtoritete niti proti močnim rokam, ker imamo močne in utrjene hrbte. Najvažnejša zahteva čuvanja vsake avtoritete pa je, da se čuva ne samo z močno roko, ampak predvsem s pametjo. Tudi stari Rimljani so pošiljali v dežele svojih »prijateljev in zaveznikov« (socii et amici) svoje podkonzule, propetorje, toda to so bili preudarni in razumni moči, ki so znali varovati čast in ugled države brez nasilnih sredstev, po katerih so posegli šele v skrajni sili, n. pr. če je izbruhnil kak obsežen upor. Svobode govora, svobode mišljenja, svobode vere pa niso kratili nikomur. Med njimi so bili veliki državniki, in vsi so shajali brez —

cenzura. Cenzura je nedemokratska ustanova. Mi pa silno radi naglašamo, da smo demokratska država, preradi pa pozabljamo, da temelji demokracija na vladi celokupnega ljudstva in ne samo na vladi ene društvene plasti, in to celokupno ljudstvo mora imeti splošno volilno pravico in svobodo tiska, ako hoče svobodno izražati svojo svobodno politično voljo. Kjer ni tiškovne svobode, ni demokracije in ni svobodnih državljanov, ampak tam imamo podrejene podanike, ki nimajo in ne smejo imeti svoje svobodne politične volje, ampak morajo ukloniti svoja kolena pred voljo oziroma pred povelji vladajočih klik.

Cenzura ni izraz demokracije, ampak izraz sile. Kadar pa se začne klika ali stranka posluževati nasilnih sredstev za svoj obstanek, je že v dekadenci, je pred svojo politično smrtjo. V žilah takih strank tudi cenzura ne učinkuje drugače kakor morfij. Še nekaj minut in konec je. Naši oblastniki tega očividno ne vedo.

Naša država in Zveza narodov.

Včeraj 17. t. m. je odločala Zveza narodov na poziv angleškega ministrskega predsednika Lloydja Georgeja o razmerju med Jugoslavijo in Albanijo.

Naša vlada je že odposlala v Ženevo svoje delegate in izdelala tudi poseben memorandum, v katerem obširno objasnjuje svoje stališče v albanskem vprašanju, da vsaj v poslednjem trenutku reši, kar se še rešiti da.

Kakšno stališče pa zavzema naša vlada glede eventuelne odločitve Zveze narodov, je jasno povedal v »Samoupravit« 14. t. m. dr. Laza Marković:

»Albansko vprašanje spala v vrsto onih vprašanj, ki jih je treba likvidirati na isti način, kakor vsa druga vprašanja, ki so nastala vsled svetovne vojne. Za rešitev albanskega vprašanja je torej merodajna le odločitev zavezniških sil, ne pa odločitev Zveze narodov. Zveza narodov se bavi le z vprašanji, ki so nastala po vojni in pogodba o Zvezi narodov je v tem oziru popolnoma jasna in precizna. Na to stališče se je z ozirom na Albanijo postavila tudi sama Zveza narodov, ko je na zadnjem svojem zasedanju v Ženevi sklenila, naj reši vprašanje albanskih mej in vsa ostala s tem v zvezi stoječa vprašanja veleposlaniška konferenca, ki je izvršilni organ zavezniških sil, ne pa organ Zveze narodov.

Vprašanje Albanije se torej tiče samo zavezničev in Albanije in naša država stoji v tem vprašanju samo veleposlaniški konferenci nasproti kot organu zavezn. vlad. Konferenca veleposlanikov lahko sklene sklep, ki za naše interese ni ugoden. Toda ta odločitev za našo kraljevino še ni obvezna ipso facto, kajti naša kraljevina se nikdar ni zavezala z nobeno pogodbo, da bo odločitev veleposlaniške konference na kratko sprejemala na znanje in jih izvrševala. Z ozirom na politične odnose med našo državo in med velikimi zavezniki so odločitev veleposlaniške konference sicer zelo važne in za nas je težko kakšno tako odločitev izpremeniti, toda s pravnega stališča je vsaka odločba veleposl. konference za nas le predlog, za katerim stoji zavezniške sile z vso svojo avtoriteto. Vsak

tak predlog mi lahko sprejmemo ali pa zavrnemo, ker smo tudi mi zavezniška država. Preden pa ga sprejmemo ali odbijemo — če to smemo in moremo — imamo na vsak način pravo, da zahtevamo pojasnila in da se poslušamo tudi naše mnenje. To je posledica zavezniškega razmerja, ki obstoja med našo kraljevino in med velikimi silami, ki so zastopane v veleposlaniški konferenci. Odtod pa sledi pomembna posledica, da se morajo vse težkoče, ki bi morebiti nastopile med našo kraljevino in veleposlaniško konferenco zaradi albanskega vprašanja, izgladiti z navadnimi političnimi in diplomatskimi sredstvi. Z nesoglasji in težavami te vrste nima nič opraviti Zveza narodov, kateri pripadajo tudi narodi, ki se vojno sploh niso udeležili ali pa so celo nezadovoljni z zmago zavezničev.

Dosledno temu stališču ugotavlja »Samouprava« v svojih nadaljnjih izjavah, da je sklicevanje Lloydja Georgeja na Zvezo narodov neumestno in nepravilno, ker Zveza narodov ne more igrati vloge žandara za izvršitev odločb zavezničev. Zato bo naloga našega predstavnika na konferenci Zveze narodov ta, da zavrne pristojnost Zveze narodov glede rešitve tega vprašanja, ki je izključno stvar zavezničev.

Sklepi konference v Portorose.

Dunaj, 17. nov. Dunajski korespondenčni urad poroča iz Portorose: Protokol konference se je že določil na seji predsedništva. Podpisal se bo od vseh v Portorose zastopanih držav, tudi od Francije, Velike Britanije in Zedinjenih držav. Posamezni dogovori se bodo podpisali od delegatov nasledstvenih držav s pridržkom odobritve po dotičnih vladah, kar se mora zgoditi do 1. januarja. Sklepi gospodarske, poštne in brzojavne komisije, ki so svoje delo že dovršile s tem, da so soglasno sprejele dogovore, se bodo še predložili plenarni seji, ki jih bo najbrže sprejela. Podkomisija komisije za promet je svoje delo skoraj končala. Glede vprašanja vagonov je došlo do več sklepov, ki dajo upati, da se bodo vagoni mogli uporabljati v čim največji meri. Tudi razprava italijanskega in avstrijskega načrta glede prometne konvencije se bliža svojem koncu. Zopetna uvedba direktnih tarif, ki jo smatrajo od vseh strani za potrebno, se bo olajšala s tem, da se uvede od Avstrije predlagano izenačenje splošnih tarifnih nečel za direktne mednarodne tovarne tarife, in sicer najprej v prometu med nasledstvenimi državami z namenom, da se ta določba razširi kasneje na čim večji del evropskega prometnega ozemlja. V zvezi s tem je avstrijski predlog glede uvedbe enotne valute za mednarodne tarife ter ustanovitev skupnega urada za izenačenje prometa, ki pride tukaj v poštev. Končno se je tudi sprejel avstrijski predlog glede olajšav carinskih formalitet v osebnem in tovarnem prometu.

Washingtonska konferenca.

Washington, 17. nov. Razorožitveni predlogi Amerike se ne nanašajo na zrakoplovbo, ker bi njena omejitev ovirala nadaljnji razvoj zrakoplovstva in škodovala trgovinskim interesom.

London, 15. nov. »Times« poroča iz Tokija od 14. t. m.: Japonski mornariški urad je brzojavno poslal protipredloge glede razorožitvenega vprašanja japonski delegaciji v Washingtonu. V teh protipredlogih se tudi, da predlogi državnega tajnika Hughesa Japonko zapo tavljaajo. Razen tega proti Japonska, da se ji število velikih

bojnih ladij zviša od 10 na 12. Kakor poroča »Daily Mail« iz Tokija, zatrjuje list »Niši-Simpun«, da so predlogi državnega tajnika Hughesa popolnoma nesprejemljivi in da so pravični le ameriškim zahtevam.

Politične novice.

Demokratska nestrpljivost. Višji šolski svet sijašno skrbi za šolsko prosveto v Sloveniji. Demokratski člani te prosvetne korporacije nimajo nujnejšega opravka nego delati naklepe proti obveznemu obisku šolarskih maš. Na ustavo se v tem vprašanju ne morejo sklicevati, ker še ni novega šolskega zakona, dokler ga pa ni, veljajo sedaj obstoječi zakoni, v kolikor ne nasprotujejo ustavi. Če pa obstoječi šolski zakon nasprotuje ustavi ali ne, o tem nima odločati višji šolski svet, ker vsaka tozadevna odločba nadomestuje šolski zakon, ki ga bo še-le sklenil parlament. V tako načelno presojanje je višji šolski svet manj poklican, ker je ustava centralistična in ne daje kakih pokrajinski šolski organizaciji nobene take pravice, tem manj ker bi mogli taki sklepi prejudicirati bodočemu za vso državo veljavnemu šolskemu zakonu. Demokratski kulturnoboježi naskakujejo torej svojo lastno tvorbo. Samo brezmejna intoleranca lažidemokratov v višjem šolskem svetu je pravi in edini povod, da se višji šolski svet peča s to kulturnobojno zadevo. Ne morejo dočkati kulturnobojnega šolskega zakona, kakor so ga izdelali »avstroslavisti« pri »Učiteljskem Tovarišju«. Največja ironija pri vsem tem pa je, da je stavil tozadevni predlog takojimenovani zastopnik staršev v višjem šolskem svetu, gosp. Franchetti, ki ga seveda v to korporacijo niso poslali starši, ampak bivša kulturnobojna magistratna klika.

Nehajte varati javnost! Zalostni konec albanske pustolovščine, zaradi katere predlaga Anglija bojkot Jugoslavije, bi vladno časopisje rado kakoršizebodi olesalo. »Slov. Narod« objavlja najmanj 10 druga drugi nasprotujočih brzojav o tem vprašanju, s katerimi hoče vzbuditi vtis, kakor da to vprašanje še ni rešeno. To je prosto varanje javnosti, ki je tega vprašanja sploh že sita in se le sprašuje, koliko milijard je ta pustolovščina stala. Naša delegata Bošković in Popović sta res dospela v Ženevo na sejo Zveze narodov (z zamudo), toda kar se bo tam doseglo, sploh ne bo bistvenega pomena. Konferenca poslanikov v Parizu, ki je namreč ravno s stališča naše vlade edino kompetentna v tej zadevi, je 16. novembra, torej isti dan, ko sta odposlanca naše vlade prispela v Ženevo, vzela na znanje izjavo belgrajske vlade, da sicer proti mejam Albanije, kakor so jih veleile določile, protesura, odločitev velesil pa faktično sprejme in svoje čete iz Albanije umakne. S tem je vlada sama onemogočila vsako drugo ureditev albanskega vprašanja nego je tista, ki so jo v principu diktirale velesile, in se bo torej v Ženevi šlo samo za postranske malenkosti, katere bi bila naša vlada lahko rešila, ne da bi poslala v Ženevo posebna delegata z visokimi dijeta. Sploh je vlada v albanskem vprašanju postopala naravnost škandalozno. Znani poslanec socialdemokratske stranke poroča v 261. številki »Naprejak« iz Beograda, da je albansko pustolovščino aranžiral Pašić sam, ne da bi niti člane kabineta o njej obvestil. Tako se popolnoma strinjamo z »Naprejem«, ki pravi: »Vlada, ki je kriva albanskega zločina in prelivanja krvi, zasluži, da pride na zatožno klop.«

V zadregi. Posledice ustave, ki jo je sklenila demokratsko-radikalno-samostojna koalicijska, so vedno hujše in spravljajo njene očete v vedno večjo zadrego. Koliko se je v našem časopisju pisalo proti določbam o upravnih razdelitvi, kakor jih je fiksiral ustavni načrt vladnih strank. Vse zama! Vladne stranke so bile gluhe in slepe. Danes se že na vseh koncih in krajih države bunijo proti vladnemu skrupulacu, imenovanemu »predlog zakona o podeli zemlje na oblasti«. V vsej naglici je vlada zmašila ta predlog v roku, ki ga določa ustava, in ga predložila »narodni skupščini v pokoju«. Noben vladni član se za to skrupulac ne ogreva in pripravljeni bi bili vsi na vsako izpremembo, ako ne bi bili vezani po — ustavi. Tako ne vedo ne kod ne kam. Iz zadrege naj bi jim pomagala opozicija, ki se pa za to vladno skrupulac ne zmeni dosti, tako da je po vsej pravici naglašal neki vladni list, da pišejo proti temu vladnemu skrupulacu mnogo več listi vladnih kakor opozicijskih strank. Čisto naravno. Mi na primer smo bili in smo za eno upravno oblast v Sloveniji, po sprejetju ustavi je pa sedaj to nemogoče, ker nobena oblast ne sme presegati 700.000 prebivalcev. To se je pa izkazalo za neumnost. Treba nasveta. »Jutro« nas je že v drugič pozvalo, da bi o zadevi pisali in vladnim strankam iz te zadrege pomagali. Kar ste sami skuhal, le sami poluckajte!

Naš »finančni program«. O tem žalostnem poglavju naše državne uprave piše belgrajski demokratski »Politik« od 14. t. m. v uvodnem članku med drugim: »Naš finančni program? Zastoj ga iščete v stenografskih zapisnikih narodne skupščine ali v vladnih deklaracijah ali v govornih finančnih ministrov v zadnjih letih. Finančnega programa nimamo, ali vsaj ne vidimo ga ne in ne vemo zanj. Kar vidimo, to je silna masa denarja, ki prihaja iz državne blagajne. Odkod ta denar? Hm, le pogledajte pakete bankovcev, s katerimi država plačuje svoje obveznosti. Na njih stoje pečati Narodne banke, ki se še niso do dobra osušili. To je glavni vir naših dohodkov, to je naš finančni program.« — Lep program to! Zato je cena dinarju tako visoka.

Sv. stolica in razorožitve. Povodom washingtonske konference priobčuje Puci v »Corriere d'Italia« članek, v katerem opozarja na sv. stolico kot prvo zagovornico razorožitve. Sv. stolica je edina vlast na svetu, ki brani zgolj moralne interese in ne zasleduje nobenih postranskih ciljev. Že v not 1. avgusta 1917. velesilam je pepež označil kot edino pot do svetovnega miru razorožitve in razsodišče. Razorožitve naj se izvede dejansko na ta način, da se odpravi vojaška dolžnost, a razsodišče naj se uveljavi z bojkotom proti državi, ki bi se ga ne hotela poslužiti. To je bila misel sv. stolice 1. 1917. in taka je tudi še danes. Ako ima washingtonska konferenca pred očmi v resnici le blagor človeške družbe, se bo morala oprijeti te misli.

Vprašanje Egipta. Dočim so Angleži že davno razširili vest, da hočejo dati Egiptu popolno samostojnost in se tačas pogajajo z Adly pašo o avtonomiji Egipta, pa zidajo sami v Egiptu nove vojašnice in druge vojne ustanove. V Kairu grade močno brezlično brzojavno postajo in razširjajo vojaško letališče. V Egiptu nihče več ne verjame, da bi Angleži v resnici nameravali dati deželni znatnejše svobodščine. Pogajanja z Adly pašo imajo le namen, da se stvar čim dlje zavleče. Tako poroča iz Kaira dopisnik »Ere Nuove«.

Colomba.

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 3.

Uvod.

Slovenem pisatelj naše povesti ni povsem neznan. Poznamo ga v prevodu njegove novelice Mattéo Falcone, ki je pravi biser francoskega pripovednega slovstva XIX. stol. Lelj bi ga pa še morali poznati po operi Carmen, ki je prirejena po njegovi povesti Carmen. V naslednji povesti stopa pred nas v svojem najobsenejšem pa tudi najboljšem delu Colomba.

Proper Mérimée se je rodil 23. sept. 1803 v Parizu. Oče mu je bil priznan slikar in profesor na visoki šoli lepih umetnosti, mati je bila tudi umetniško nadahnjena in zlasti spretna v portretu. Tako je naravno, da je podedoval tudi Prosper umetniško čutečo naravo in talent za slikanje. Po dovršeni gimnaziji, kjer pa ni kazal nikakih izrednih zmognosti, se je lotil pravnega študija. V tej dobi je začel resno in veliko delati: poglobil je svoje znanje že zmlada v družini pridobljene in priljubljene angleščine, naučil se je španščine in ruščine in še drugih tujih jezikov. Prevedel je iz ruščine nekaj Ruskina, Turgenjeva in Gogoljeve »Mrtve duše« in »Revizorja«. Proučil je v tem času tudi skoro vsa evropska slovstva. Kako globoko se je znal vživeti v tujo duševnost, nam kažeta njevečasih že na krutost meječim hladnim pri-

govni deli, s katerima se je predstavil širši javnosti in vzburil več ko celo Francijo. Izdal je namreč najprej zbirko kratkih dramatskih prizorov in jih podtaknil španski igralki Clara Gozul, ki ji je napisal tudi življenjepis, čeprav ni živel nikdar. Javno t mu je navedla toliko bolj, ko je opremil nekaj izvodov tudi z njeno sliko, ki pa ni predstavljala nobenega drugega ko njega samega po neki sličici slikarja Delécluze. — Komaj se je prvo razburjenje poleglo, že je vrgel v mirne vode romantikov drugi kamen, ki je javnost še bolj vzvalovil tako, da je oglo drugo razburjenje daleč preko Francije. Izdal je zbirko ilirskih narodnih pesmi, ki jih je prestavil po zbirki Maglonovića (napisal mu je zopet življenjepis in opremil zbirko s komentarjem in opombami), a vse pesmi od a do z so njegove lastni proizvodi. Goethe je hitel opozarjat nemško javnost na to pristno narodno blago. Puškin pa jih je prestavil nekaj na rusko v trdni veri, da ima pred sabo pristne dalmatinske narodne pesmi. V tem času si je nabral tudi obširno zgodovinsko znanje. Po končanih študijah je stopil v urad in postal zve ti pribočnik ministra d'Argout, ki mu je bil po vrsti vodja mornariškega, trgovinskega in notranjega ministrstva. Po teh službah se je silno dolgočasil in sam ni vedel, kaj pravzaprav išče na takih mestih. L. 1830. se je po Franciji začelo uničevanje starih zgodovinskih spomenikov na debelo. Vlada je bila prisiljena poseči vmes in je sestavila odbor v varstvo spomenikov, ki mu je bil duša naš Mé-

rimée in je postal kmalu glavni nadzornik zgodovinskih spomenikov. To je njegovi umetniški naravi prišlo v Francijo je marsikaj dolžna Mériméeju v tem pogledu. Ko so se l. 1870. začeli majati temelji cesarskemu prestolu, je že bolan zapustil Pariz in se nastanil v Cannes. Telesni bolezn se je pridružilo tudi dušno trpljenje, ko je videl, kako se ruši prestol, pri katerem je živel izredno naklonjenost. Umrl je kmalu, ko je došel v Cannes, 23. sept. 1870. Pred dobrim letom so se 50. obletnice njegove smrti francoski književniki spominjali jako toplo.

Prosper Mérimée je s Stendhalom in Balzacom gradil most od romantike do realizma. Literarni zgodovinarji ga stavijo sredi med oba in Lauson mu prisoja prvo mesto med obema. V svojih prvih letih, ko je šla romantika v cvetje, je plaval tudi on v njenih vodah, a že tedaj s podsmehkom, kakor nam kažeta omenjeni podtaknjeni zbirki. Končno veljavno pa se je otresel romantike v svojih najboljših novelah. Mattéo Falcone, Enlèvement de la Redoute (zavzetje trdnjave), Colomba in Carmen. S temi svojimi povestimi si je priboril odlično mesto v francoskem slovstvu. Ostala mu je pa še ena romantična poteza: izbira snovi. Silno rad sega po tujih, izrednih junakih. Vendar pa temu ni toliko vzrok vpliv romantike, kolikor potreba njegove pisateljske sile, ki hoče močnih, krepkih dogodkov polnih snovi, da ne uniči s svojo silo šibke snovi. Taki močni snovi je vedno kos in ji ne podleže nikdar, marveč s svojim

povedovanjem, kjer nam z bliskovito naglico razvija dogodek, stopnjuje moč snovi do skrajnosti. S svojim jednatim jezikom, ki ne trpi nobene besede preveč, zgosti na 20 strani, kar bi po Lansonovi sodbi kak romantik razblinil v cele folijante. Njegova Colomba in Mattéo Falcone se odigravata v Korziki, kjer te seznanja z ljudmi, ki so v opreki s državnim pojmovanjem pravičnosti, ki si dele in jemlje sami pravico po svoji naravni pameti. Slika nam ljudi gigantskih strasti: grozoviti v sovraštvu, nežni v ljubezni, poštenjaki, ki ne poznajo ključev in ljubijo svojo Korziko do smrti. Carmen nam slika dva roparska, a poštena Baska v španskem gorovju, kako živata svobodno. — Mérimée se zelo boji, da bi kje priklil iz pripovedovanja dihi njegove osebne naklonjenosti do te ali one osebe, še več, svojim povestim hoče dati videz resničnosti in to ne le z realnim slikanjem osebnosti, marveč opira rad svoje povesti na listine ali vpleta vmes arheološke izsledke, ali se pomudi pri narodopisni ali jezikovni opombi.

Od romantike preko realistične povesti je Mérimée zašel tudi v zgodovinske in napisal nekaj zgodovinskih del: La Chronique de Charles IX. (še iz l. 1829), Essai sur la guerre sociale, les Faux Démétrius, Mélanges historiques et littéraires. Par dobrih novelic se bavi z njegovimi arheološkimi izsledki: Vénus d'Ille, Vase étrusque in druge. — Najboljše njegovo delo, ki ga je l. 1844. privedlo tudi v francosko akademijo, pa je — Colomba.

Prim. »Slovenec« leto 49. (1920), št. 4, 5, 6: Mateo Falcone, prestavljen.

Pozor, udeleženci občnega zbora SKSZ!

V ponedeljek, dne 21. novembra t. l. se vrši v Jugoslov. tiskarni v Ljubljani redni občni zbor SKSZ. Pričetek točno ob 10. uri. Spored: 1. Uvodno predavanje dr. Fr. Kulovca. 2. Nagovor predsedstva. 3. Tajnikovo poročilo. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Gospodarjevo poročilo. 6. Poročilo revizorjev. 7. Volitev predsednika, odbornikov in njihovih namestnikov ter revizorjev. 8. Slučajnosti.

Vsako društvo je dolžno v smislu pravil SKSZ poslati na občni zbor po enega delegata, ki ima en glas. Ostali delegati imajo samo posvetovalno pravico. Društveni odbori naj delegatom izroče pooblastila. Znižane vožnje delegatom ministrstva saobračaja še do danes ni dovolilo. Delegatov naj to ne straši, temveč naj se udeleže občnega zbora polnoštevilno!

Dnevne novice.

— »Novi Čas« zaplenjen. Včerajšnja številka »Novega Časa« je bila zaplenjena. Cenzuri ljubljanski se ni zdelo vredno, obvestiti uredništvo, zakaj je bil list zaplenjen. Včerajšnja številka je bila običajna tedenska številka na 4 straneh, kar pomeni, da je uprava s konfiskacijo zelo oškodovana. Vendar bo uredništvo v kljub škodi, ki jo list trpi, poskrbelo nadomestilo. Številka je bila namenjena pred vsem propagandi za krščansko socialno časopisje, pred vsem za kršč. socialni delavski dnevnik »Novi Čas«. To sporočimo vsem organizacijam, naročnikom in prijateljem s priporočkom, naj toliko bolj vneto širijo »Novi Čas«, za katerega celo ljubljanska cenzura kaže toliko vnete pozornosti. — Uredništvo »Novega Časa«.

— Seja višjega šolskega sveta je bila včeraj in se danes nadaljuje. Natančno poročilo o njej bo »Slovenec« prinesel, ko bo dovršena. Iz včerajšnje dopoldanske seje bodi omenjeno sledeče: Po naročilu kralja, pokraj. namestnika Hribarja — tako je poročal nadzornik Gangl — se je več prekmurjskih učiteljev in učiteljic prestavilo na Štajersko in Kranjsko, iz teh pokrajin pa v Prekmurje. Na predlog ravnatelja Jelenca se je »Slovenski učitelj« vrgel iz učiteljskih (šolskih) knjižnic potem, ko je nadzornik Gangl iz poročil okr. šolskih nadzornikov dokazal »neresničnost« 16 točk uvodnika »Fakta« v »Slovenec« št. 215 t. l.

— Št. Vid pri Lukovici. Dne 15. t. m. je po kratki bolezni umrla gospa Klara Tavčar, soproga davkarjeva. Pokojna je bila verna in skrbna gospodinja. N. v. m. p. — Poročil se je dne 13. nov. 1921 na Viču narednik Dravske div. obl. Joško Rožanc iz Cerknice z gđc. Milko Plavec iz Rožne doline pri Ljubljani.

— Dole poštne znamke. V kratkem bomo dobili nove poštne znamke namesto onih, ki imajo podobo kralja Petra. Nove znamke bodo nosile podobo kralja Aleksandra in jih bodo natisnili na Dunaju ali v Zagrebu.

— Nesrečna smrt urednika »Lavorator«. V nekem hotelu na Reki so našli mrtvega urednika tržaškega »Lavorator« dr. Cezarja Leassora. Pozabil je bil za preiti plin ter se je zadušil.

— Ofenziva v tržaškem Sokolskem domu. Iz Tržica nam poročajo: Na Martinovo nedeljo je Sokolsko društvo priredilo »Martinovo večer«. Ker je bilo vina in žganja precej na razpolago, so postali udeležniki Martinovega večera bojevitiji. Po načelu »Sokol vestnika« L. IV., str. 59: »Kdor prizadene Sokola en udarec, vrni mu trič,« so nekateri tržaški Sokoli planili na fanta Friana Viktorja, ga pretepli, mu zadali nevarne rane na glavi, obleko so mu raztrgali, da je šel ves raztrgan in okrvavljen domov. Pri tem so si stekli najlepše zasluge: največji tržaški Sokol Winter Fran, trgov. pomočnik in propadli kandidat liberalne stranke št. 24. V sokolskem programu ga je skušal doseči tudi Blažek Jeglič, tudi propadli kandidat liberalcev št. deset i dve! Da ne bi ta dva omagala, jima je pomagal tudi Karl Bocak. Vsi ti trije so sicer navdušeni Jugoslovani od leta 1918! Tudi na Kofcah v planinski koči more vsak tujec občudovati sokolsko kulturo. V spominiski knjigi je ovekovečen tale značilni spomin: »Živio tržaški Sokoli — prokleti Orlici! Čudili smo se včasih, ko so se v Kovorju fantje stegli, in sedaj pa res ne vemo, ali so se Koverski fantje ušli pri tržaških Sokolih ali narobe! Dejstvo je, da leži Sokolski dom tržaški v Koverski občini, in odtod si lahko razlagamo ta medsebojni vpliv!

— Pozor pred agitacijo za potovanje v Nemško Avstrijo. V Mariboru so oblasti že zdavno prišle na sled veliki slepariji, ki jo uganjajo najhujše od Nem. Avstrije plačani brezvestni agitatorji z našim delavstvom zlasti rudarji. Nevednost, z našimi razmerami nezadovoljnimi delavcem prigovarjajo ti agenti, naj se izselijo v Nem. Avstrijo, kjer dobe za malo dela veliko plačo in kjer je sploh življenje ceneje kakor pri nas. Za potovanje preko meje jim ni treba dokumentov. In samo to je na cel slepariji res. Družba mora biti dobro organizirana. Ima svoje zastopnike po vseh naših rudokopih, posebno podružnico v Kočevju in ob avstrijski meji. Ko pride transport takih zapeljancev v Maribor, jih od tu spremijo po stranpotih preko meje. Toda komaj prestopijo avstrijska tla, že jih

primejo avstrijski orožniki, jih tirajo do postaje, kjer morajo plačati navadno vse, kar imajo pri sebi našega denarja in sicer plačajo to kot kazen, ker so prekoračili mejo brez predpisanih dokumentov. Pa to ni še vse. Zrtev ne odpošljejo na obljubljeno delo in v lepše življenje kakor so agenti obljubovali in seveda lagali, marveč pošljejo jih po odgonu preko meje nazaj. Na naši obmejni postaji čaka te žrtve še nova kazen tudi radi potovanja brez oblastvenega dovoljenja. Ko so na tak način prišli ob ves svoj denar in odsedeli kazen, romajo zopet navadno po odgonu nazaj v domovinsko obdino. Le malo komu se posreči, da uide, pa tudi takemu je kmalu žal, da je naseljen agentom. Obstoja sum, da je avstrijsko obmejno orožništvo v sporazumu s te vrste sleparijo, ker odpade veliki del teh glob v jugoslovanski valuti na orožnika, ki je tako žrtve prijel. Čeprav se je že svoj čas svrnilo pred takimi sleparji, se pri nas posebno na Kranjskem najdejo še vedno ljudje, ki takim sleparijam verujejo. Dolžnost vseh delavskih organizacij, pa tudi oblasti je, da se tem sleparijam napravi energično konec.

— Tatvina v kapelici M. B. v Jakovcah. Pri Jakovcah stoji mala kapelica, v kateri je Marijin kip. S tega kipa je bila ukradena 35 cm dolga srebrna verižica, par uhanov z vezanimi okraski v podobi cvetlice, kateri so bili kupljeni pred 100 leti za 26 starih »cvancargov«. Tat je poskušal okraštiti tudi nabiralnik, kar se mu pa ni posrečilo. Škode je približno 2700 K.

— Juridični almanah izide v najkrajšem času. Vsebinska organizacija sodišč, državnih pravdnistev, imenik advokatov in notarjev kr. SHS, organizacija upravnih oblastev, sodne pristojbine v smislu najnovejših navedb, različni formulariji, koledarji i. t. d. Almanah bo dobro služil dnevni uporabi advokatov, notarjev in drugim pravnim podjetjem. Z almanahom je storjen prvi korak k skupnemu delovanju na tem polju. Pošiljal se bo priporočeno po položnicah.

— Izgubil se je 14letni Vladislav Toni iz št. Gotarda pri Trojancih, okraj Kamnik. Deček je vitke postave, podolgačnega obraza in kostanjevih las. Kdor bi ga izsledil, se prosil, naj naznani to županstvu v Trojancih.

— Tatvina. V rudniku Senovo pri Rajhenburgu je bilo blaginjniku Hlebec ukradenih 40.000 kron, ki so bile namenjene za izplačevanje rudarjev. Orožniki so aretirali nekega rudarskega zemljemera in njegovo ženo ter ju izročili sodišču.

— Nesreča. Marija Pirc, posestnikova žena iz Vodice je jedla bonbonček. Med kašljanjem ji je pa skočil bonbonček v sapnik. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

— Iščajo se: Ivan Kristof iz Sinčevasi, Ilija Bučič iz Srema, Janez Klancar iz Lužarjevega Sela, Černe Siegrid iz Reke pri Kočevju, Franc Kmet z Mirne, Franc Kostomaj iz Arjarasa, Avgustin Podmenik iz Trbovelj, Francšek Kovač iz Konjice, Popit Tomaž z Drenovega Griča, Anton Robnik iz Ljubnega pri Celju, Vaiteč Zora iz Sarajeva, Milan Gregorič iz Boveca, Helena Nerschedorfer iz Sratovcev, Marija Doherske iz Trnovca, Josip Pertler z Dunaja, Jožef Velikonja iz Sv. Jakoba, Justin Hriberšek iz Petrovč, Viktor Celensček iz Petrovč, Ivan Kosirnik iz Zg. Šiške, 15letni Viktor iz Loke pri Zidanem mostu, Miha Piškur iz Predgrada, Kselman Ivan iz Pekrov, Stanislav Ružak iz Zadorja, Pavel Stosinac iz Maribora in Jožef Celofieč iz Doline. Vsi navedenci so osumljeni tatvine ali pa goljufije.

Koroške novice.

Cenjeni gospod urednik. V nedeljski številki 13. t. m. ste priobčili iz kor. nacijon. lista »Freie Stimmen« vest, kako »štimce« hujskajo proti domačim koroškim Slovincem in pozivljajo kor. vlado, da naj vzpričo velike stanovanske bede kratkoma pomoče vse Slovence-domačine iz njih stanovanj. Toda stvar je resna in ima globlje korenine, kakor bi se mislilo. V Celovcu živi neka Slovenka že nad 17 let s svojo materjo. Prošla je za avstrijsko državljanstvo ter vložila po vseh predpisih opcijsko prošnjo na avstr. zvezni svet na Dunaju, kamor se morajo vse tozadevne prošnje vlagati. Pripomnimo, da v tem avstr. zveznem svetu sedi tudi zastopnik koroške vlade. Toda avstrijski zvezni svet je tej koroški Slovenki, ki že nad 17 let biva v Celovcu, in ki ji je po mirovni pogodbi na prosto dano, da lahko optira za Avstrijo, odbil njeno opcijsko prošnjo in sicer s sledečo — smešno motivacijo: da si den Beweis der Zugehörigkeit der Mehrheit der Bevölkerung Österreichs nach Rasse und Sprache nicht erbringen konnte, dacher: abgewiesen. (Ker ni mogla doprinesiti dokaza pripadnosti k večini prebivalstva po rodu in jeziku, zato je prošnja odklonjena! Dobesedno predstavljeno!)

Gejte, dragi gospod urednik, tako se godi v resnici z našimi kor. Slovinci! Kdo jih čuti? Nihče! Kje je naša vlada, kje so poslanci, ki bi se zato brigali? In mi v Ljubljani in drugod po celi Jugoslaviji ponižno, mirno, trpimo, da se Nemci, ki niso naši državljani, košatijo, šopirijo in udobno živijo v najboljših stanovanjih. Tudi tu bo treba enkrat temeljito pomesti. — Z ob zobj! Saj ne izzivamo mi, ampak avstrijski Zvezni svet! — Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi petli — V prvi vrsti bo treba stanovanske revizije pri Nemcih in to brezobzirno!

Nemška kultura. A. Janežičev spomenik — na št. rupertskem pokopališču v Celovcu so nemški celovski kulturorosi odnesli s pokopališča. Nemško barbarstvo se samo ob ob sebi obsoja. Tudi ta nekulturni čin ne sme iti brez sledu mimo nas.

Koroška oz. avstr. vlada naj se stavi na odgovor. — Ali ne bi bilo dobro, da bi se Janežiču postavil nov spomenik?

Štajerske novice.

Š Največji zvon v Sloveniji so vili sinoči ob 9. uri v mariborski zvonarni Denzel. Zvon je iz bron a tehta 2800 kg. Ima glas b. Namenjen je za Konjice. Vlivanju je prisostvovalo mnogo občinstva, duhovščine in tudi mariborski župan Grčar. V delu je še drugi zvon za Konjice, ki bo težak 800 kg (glas es). Enak zvon bodo vili tudi za Petrovče.

Š Zagoneten slučaj v Mariboru. Neznane, o katerem smo včeraj poročali, da se je izdajal za vojaškega kurirja in se vrغل z drugega nadstropja hotela »Stadt Wien«, je včeraj dopoldne umrl v vojaški bolnici. Zakaj je izvršil samomor, še ni pojasnjeno.

Š Samomor. Včeraj zjutraj se je v gostilni »Zlati konjiček« v Vetrinjski ulici v Mariboru ustrelil brezposelni ključavničarski pomočnik Anton Kališnik. Težko ranjenega so prepeljali v javno bolnišnico.

Š Prepri med obmejnimi organi. Ugled naše države napram Avstriji je največ trpel od strani, od katere bi se kaj takega najmanj smelo pričakovati, to je od strani naših obmejnih organov. Financarji in orožništvo se niso mogli razumeti. Kakor je iz poročnih razprav v Mariboru znano, je prišlo celo do javnih nasilstev z žalostnimi posledicami za oba dela. V zadnjem času se je razvilo med obema strazama tudi v Kapli, torej na najbolj eksponiranem obmejnem državnem kraju, tako hudo sovraštvo, da se je moralo s njim ponovno pečati kazensko sodišče v Mariboru. Šele zdaj upamo, da je strojen konec tem prepriom, ko je obdolžitelj orožništva, finančni organ M. bil pri kazenskem senatu po ponovnih razpravah končno in zelo milostno obsojen na 200 K globe. Odpustili so mu vse druge grehe, obsojili ga samo radi obdolžitve, da orožništvo tihoptira preko meje iz Avstrije in da sploh podpira nemške tihoptarce, česar pa ni mogla nobena predlaganih prič potrditi. Kakor cariniki, se tudi obmejni finančni organi čutiljo vse preveč samostojni; radi se pokoravajo svojim višjim, nočejo pa priznavati poleg sebe in svoje oblasti tudi še druge oblasti. Ti večni obmejni prepri so bili tudi največ vzrok, da smo dobili še hujše zlo: Wranglovce, granične čete, pod katerimi trpita tudi oba dotlej se preprijoča dela.

Š Najemniški vinar za plujsko mesto. Pokrajinska uprava je dovolila pobiranje najemniškega vinara od letne najemnine do 800 K 8 odstotkov, do 1600 K 12 odstotkov in nad to svoto 15 odstotkov, počenši s 1. januarjem 1921. Vrhutega je dovolila pobiranje 1 odstotka od najemnine kot kanalsko pristojbino. Najemniški vinar in kanalsko pristojbino plačujejo brezizjemno vsi najemniki (podnajemniki) in hišni lastniki za prostore, ki jih uporabljajo. Ker je došel odlok pokr. uprave že le 9. oktobra t. l., se dostavita hišnim lastnikom meseca novembra dva računa: prvi je redni mesečni račun, drugi za difference od preteklih 10 mesecev. Najemnikom (podnajemnikom) se je dokladi predpisala na podlagi napovedane najemnine za dobo od 1. l. do 31. X. t. l., po hišnih lastnikih na magistratu od 17. do 20. X. t. l., hišnim lastnikom pa na podlagi predložitve davčnega oblastva za preteklo leto.

Poročniki za porotno sodišče Maribor. Za poroto, ki se prične dne 12. decembra so izžrebani sledeči glavni porotniki: Vidmar Anton, pos. mizar, Studence, Maribor; Lešnik Ludvik, posestnik, št. hiš: Rojko Ivan, posestnik, Murefinci, Ptui; Kekec Peter, posestnik, Bukovci, Ptui; Ferk Janez, gostil., Pesniki dvor; Marin Janez, posestnik, Bezina; Koronec Franc, sodavitar, Studence; Kreuz Avgust, ključavničar, Ormoč; Samastar Ludvik, posestnik, Sv. Polskava; Matuš Hinko, kovač, Sl. Bistrica; Kavčič Franc, trgovec, Studence; Kodrič Ivan, trgovec, Fram; Tordak Alojz, posestnik, Destinci, Ptui; Peklar Matija, posestnik, Sn. Jakobski dol; Jus Anton, lesni trgovec, Krčevina, Maribor; Plenelec Anton, posestnik, Središče; Senčar Anton, mlinar, Pušenci; Koder Jože, gostilničar, Sv. Lovrenc; Grabornik Konrad, posestnik, Ložane; Wutt Karol, trgovec, Sl. Bistrica; Ertl Jože, posestnik, Rošnja, Ptui; Schmirnau Josip, posestnik, Podbrezje, Maribor; Kirič Ivan, posestnik, Pavlovci, Ptui; Kranjc Tomaž, posestnik, Fram; Ravšl Ivan, posestnik, Trgovišče, Ptui; Omerzu Danijel, trgovec, Sl. Bistrica; Dostal Pavel, gostilničar, Ptui; Kuharič Ivan, župan, Lesnec, Ptui; Šamperl Alojz, posestnik, Zimica, Maribor; dr. Glančnik Franjo, veleposelstnik, Rudeč hri; Sventek Anton, posestnik, Sn. Hajdin; Kotnik Matija, posestnik, Sn. Polskava; Rečnik Franc, posestnik, Razvanje 25; Rečnik Franc, sodar, Razvanje 40; Vinko Anton, posestnik, Lancova ves, Ptui. — Najomestni porotniki so: Vratarič Stefan, kovačevalec, Vođušek Ivan, čevljar, Worsche Karol, trgovec, Kovačič Ivan, hš. posestnik, Sucher Alojz, trgovec, Glinšek Alojz, trgovec, Rutnik Jakob, stražnik v p. Rojko Ivan, gostilničar, Zwerlin Franc, krojač — vsi iz Maribora.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 17. novembra. (Irv.) Devize: Pešta 3050, Berlin 114—117, Italija 1230—1230, London 1180, Pariz, 2115—2160, Praga 804—810, Dunaj 610 do 525, Curih 54, Napoleonci 940. — Valute: dolar 288—286.

Curih, 17. novembra. Devize: Berlin 2.021/4, Holandija 185.50, New York 528, London 21.16, Pariz 38.30, Milan 22.10, Praga 5.60, Budimpešta 0.55, Zagreb 2, Bukarešta 3.42, Varšava 0.17, Dunaj 0.18, avstrijska kr. 0.12.

Š Maksimalne cene za meso, mleko in kruh. Občinsko sodišče v Ljubljani je v svoji seji dne 16. novembra 1921 določilo še naslednje maksimalne cene. Meso: 1 kg koštrunovega mesa 20 K, 1 kg jagetne 24 K,

1 kg kozličevine 24 K, 1 liter mleka 8 K. Beli kruh struca 90 dkg 16 K, beli kruh struca 45 dkg 8 K, črni kruh hlebček 1 kg 10 K, črni kruh hlebček 50 dkg 5 K, Ržen kruh hlebček 90 dkg 12 K, rženi kruh hlebček 45 dkg 6 K. Zemlje, navadne kos 5 dkg 1 K, zemlje 1 kg 20 K. Zemlje mlečne in maslene nima maksimalnih cen ter se prodajajo kot luksuzno pecivo. Te cene stopijo v veljavo dne 19. novembra 1921.

Š Izvoz kranjskih klobas v Julijsko Benetijo zlasti v Trst se je zadnje tedne znatno razvil. Vzrok temu pojavu je seveda visoko stanje laške lire; dalje pa tudi dejstvo, da je sedaj dovolj starih krav in druge goveje živine na razpolago za uprav neznatno ceno, kajti zaloga sена in sploh živinske klate se ponekod tako piče, da je kmet vesel, če more svoje hlev zredčiti. Svoji »vrhu« sosedom orivoščimo to delikatno brez vsakega pridržka!

Š Naše vnanje posojilo. Sedaj javljajo tudi »Times«, da se že dalje časa vrše pogajanja med neko angleško banko in jugoslovansko vlado zaradi večjega posojila. Gre za 15 milijonov funtov šterlingov (= 16 in pol milijarde kron, če je kurz funta 1100 kron za 1 funt). Posojilo bi se obrestovalo z 8 odstotki in bi bilo vračljivo v 25 letih. Namen posojila je graditev železnice od Belgrada do Kotora. Denar naj bi se porabil za nakup angleškega blaga. Posojilo doslej še ni definitivno sklenjeno, toda angleška vlada je naertu naklonjena in uspeh smatraja za gotov. — Tako »Times«. Kaj bo rekla na to jugoslovanska vlada oziroma parlament, če ga bodo sploh kaj vprašali za mnenje, še ni gotovo. Skoraj gotovo bo vlada rekla: Da, podpišimo.

Š Carinski dohodki. Meseca avgusta smo imeli v naši državi za dln. 94.204.812-85 carinskih dohodkov. Vseh državnih dohodkov smo imeli od 1. januarja do 1. septembra 221.607.552-01 dinarjev.

Š Belgrajska tvornica sladkorja je prešla v državne roke.

Š Nemčija išče posojila v Ameriki. Nemški držav. tajnik Bergmann se mudi zadnje dni v Ameriki v svrhu najetja posojila v znesku 30 do 40 milijonov dolarjev.

Š Stanje papirnatega denarja v Češkoslovaški. V Češkoslovaški je bilo v prvem tednu tekočega meseca v prometu za čl. K 12.181.705.000 papirnatega denarja, torej za 145.454.000 manj kakor prejšnji mesec.

Š Državni dolg Francije. Francija ima danes 239 milijard in 5 milijonov notranjega državnega dolga. Zunanega državnega dolga pa za 35 milijard in 283 milijonov.

Š Gospodarske razmere na Bolgarskem. Trgovina se je na Bolgarskem v zadnjem času splošno poživila. Gospodarska kriza, s katero se je imela in se deloma še ima boriti tudi Bolgarija, vobče ni imela tako težkih posledic kot po drugih državah in konkurzor sploh ni bilo. Živahna je trgovina s kemikalijami, kožami in silenimi potrebščinami in zanimivo je opaziti tudi, da se veliko zida. Na borzi ni posebno živahnega prometa, ako izjavemo trgovino s tujimi devizami in valutami in tudi tu je v zadnjih mesecih silno narasel kurz dolarja, angl. funta, franka in lire. Pričakovali so sicer, da se bo vrednost leva dvignila, toda vsak potkus v tej smeri je izpodeltel radi tega, ker so trgovci potrebovali veliko mark za poravnavo faktur iz Nemčije, s katero ima Bolgarija še vedno živahne trgovske zveze. Pri lokalnih bankah je veliko popraščevanje po kreditu, kar je znamenje, da se trgovske razmere boljšajo. Razen tega se momentano potrebuje veliko denarja zaradi tobačne sezone in za odkup sladkorne pese od poljedelskih producentov.

Š Neuspeh norveškega posojila. Naš finančni minister se lahko tolaži s tem, da tudi maksični drugod domača posojila ne dosega posebnih uspehov. Tako je n. pr. Norveška pred kratkim razpisala notranje posojilo v iznosu 200 milijonov norveških kron, od katerega je bilo 115 milijonov predloženih v javno subskripcijo, toda podpisanih je bilo ob zaključku posojila le 20 milijonov.

Š Nabava kožuhov. »Obratno« ravnateljstvo juž. žel. Ljubljana» bo nabavilo za svoje uslužbence ca 800 dolgih in 1500 kratkih kožuhov s sukneno prevleko. Interesente naj predložijo svoje oferte obratnemu ravnateljstvu odd. III/4 Ljubljana, kjer dobijo potrebna navodila.

Š Sheffield ali Solingen. Obe navedeni mesti izdelujeta, kot znano, nože, rezila in jekleno orodje vsake vrste ter si tako ustvarjata ob normalnih razmerah precejšnjo konkurenco. Posebno nevarna je pa ta konkurenca ravno sedaj, ker Solingen vsled nizkega kurza marke dobavlja blago po dosti nižji ceni kot Sheffield, kjer naročil primanjkuje, docim je konjunktura v Solingenu momentano še vedno zelo dobra, čeprav so se cene podražile za 15 do 25 odstotkov. Vendar pa negotovost denarnih kurzov onemogočuje vsake fiksne kalkulacije prodajnih cen, ker cene surovin neprestano gredo navzgor ter se radi tega tudi Solingen nahaja v precej neprijetnem položaju.

Š Zanimanje ameriških finančnikov za Italijo. Tvrdka A. B. Leach iz New Yorka je posodila mestu Milanu 10 milijonov dolarjev in tudi Florenca bo v kratkem dobila posojilo v Zdrženih državah. Vobče se ameriški kapital v zadnjem času zelo zanima za italijansko gospodarstvo in le škoda je, da se tudi v Jugoslaviji s tem ne moremo pohvaliti. Med drugimi podjetji bo tudi Società di Eletticità Alta Italia financirana z ameriškim kapitalom.

Socialni vestnik.

Š Širajki v Italiji. Štrajk kovinarjev v Liguriji se je razvil v generalni štrajk. — V Rimu in več drugih mestih na jugu traja železničarski štrajk, ki se je začel zaradi spopadov s fašisti v Rimu, dalje. Železniški promet je omejen. Vlak spremilja vojaštvo. — Stavka kovinarjev v Primorju traja že nad 30 dni. Podjetniki vztrajajo na znižanju plač. Delavstvo je zašlo spričo draginje v skrajno stisko. Njegova odpornost je začela upadati in stavka se je zlasti v Tržici začela lomiti. Polovica ladjedelnice je zopet v obratu. Cosulich v Trstu ponuja delavstvu kot odškodnino za znižanje mezd konsumno zadrugo, ki bo preskrbovala delavstvo s cenenimi živili.

Ljublanske novice.

Ij Starešinskih sestankov se vrši v petek dne 18. t. m. ob pol 9. uri zvečer v dvorani Akad. doma. Ref. tov. dr. M. Peterlin: »O situaciji orlovstva v naši državi.« Vabljeni

tudi člani kat. akad. društev. Pred sestan-
kom ob 8. uri odborova seja v društvenih
prostorih. — Predsednik.

Ij Sestanek odsekov, napovedan za po-
nedeljek zvečer ob pol 8. uri v prostorih
Krekove Prosvete v Alojzijevešči, se pre-
loži na naslednji torek dne 22. nov. ob
isti uri.

Ij Carinski tečaj. Vpisovanje v carinski
tečaj na državni trg. šoli (Kongresni trg 2)
se vrši še do ponedeljka, t. j. vstetega 21.
t. m. Vse informacije glede tečaja daje
ravnateljstvo trg. šole.

Ij Gostilne priporoča ljubljansko »Ju-
tro«. Najprej je delalo reklamo za vinsko
klet v »Unionu«, sedaj pa za znano gostilno
pri »Fajmostru«. V tretje gre rado — sedaj
pride na vrsto znana gostilna na Ahacjevi
cesti.

Ij Zahvala. Družine Stresen-Zabkar in Sar-
tori in g. Janez Stresen so darovale za reveže v
Trnovem Vincencijevi in Elizabetni konferenci
600 K namesto venca na grob t. Janeza Stresen.
Bog plačaj!

Ij Dram. odsek poverjenosti splošne orga-
nizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljub-
ljano in okolico vprizori na splošno željo po-
novno L. Anzenbergerjevo narodno igro »Kri-
voprišežnik« in sicer v nedeljo, dne 20. t. m.
ob polosmi uri zvečer v Ljudskem domu v
Ljubljani. Tako bo omočeno udeležiti se
predstave tudi tistim, ki niso dobili vstopnic
k prvi uprizoritvi. Tovariše invalide, vojne
vdove, kakor tudi invalidom naklonjeno ob-

činstvo vabimo, da se v čim obilnejšem števi-
lu udeležijo naše prireditve. Vstopnice se dobe
v predprodaji v trafikah g. Severie v Se-
lenburgovi ulici ter g. Koželj-a na Sv. Petra
cesti 95, in pri blagajni na dan predstave od
poldne ure zvečer dalje.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Štirn so-
barica, 30 let. — Jera Kosten, užitarica, 52
let. — Leopoldina Cerne, natakarica, 26 let. —
Helena Juvan, nožarjeva hči, 2 leti — Ervin
Ferjan, rejenec, 4 mesece — Rudolf Janša,
novorojenec, 13 dni. — Marija Miklavc, me-
ščanska učiteljica, 39 let. — Valentin Avbelj,
pekovski moister, 41 let. — Uršula Mantinger,
obč. uboga, 54 let. — Bogdan Otrin, šiviljin
sin, rejenec, 4 mesece in pol.

Narodno gledališče.

Drama.

Petek, 18. novembra: Komedijska zmešnjav. — D.
Sobota, 19. novembra: Kozarec vede. — E.
Nedelja, 20. novembra: Popoldne ob 3 uri: Kome-
dijska zmešnjav. Izv. Zvečer ob 8. uri: Revizor. Izv.
Ponedeljek, 21. novembra: Komedijska zmešnjav. A.
Torek, 22. novembra: Zaprti.
Sreda, 23. novembra: Borba. — D.
Četrtek, 24. novembra: Ljubez. — Izven.
Petek, 25. novembra: Revizor. — B.

Opera.

Petek, 18. novembra: Zaprti.
Sobota, 19. novembra: Dalibor. — B.
Nedelja, 20. novembra: Evangeljnik. — Izven.
Ponedeljek, 21. novembra: Zaprti.
Torek, 22. novembra: Koncert prvega solista mo-
skovske opere P. Holotkova in primadone za-
grebske opere Wesel-Polla. — Izven.

Sreda, 23. novembra: Labudje jezero. — A.
Četrtek, 24. novembra: Tosca. — C.
Petek, 25. novembra: Zaprti.

Prosveta.

pr Znameniti baritonist Pavel Holodkov
je pel ponajveč v Moskvi v operi Jimina. Moč-
ni, baržunasti glas in fina igra sta mu pribor-
ila med ruskimi pevci blagovestno ime. Kma-
lu so ga začeli zvati na druga gledališča. V
Odesi, Harkovu, Kijevu gotovo še do danes
niso pozabili njegovega imena. Zaradi neure-
jenih razmer v Rusiji je moral bežati. Sedaj je
angažiran v Belgradu, kjer poje v operah Ri-
goletto, Pagliacci, Onieffin, Traviata in dru-
gih. Ljubljansko občinstvo bo gotovo z ra-
dostjo sprejelo znamenitega pevca, ki nastopi
v Ljubljani prihodnji torek, 22. t. m. ob 8. uri
zvečer v opernem gledališču. Z njim vred na-
stopi tudi zagrebska primadona Vesel-
Polla. Vstopnice se dobe od danes naprej
pri gledališki blagajni.

pr Dr. A. Gasarjeva brošura »Očlomi
socialnega vprašanja« se dobi pri Ničmanu.
Cena 2 din.

pr Dr. Ilesič Fr., Vežbenica hrvatskosrbskega
jezika za srednje in njim slične šole. Založila Tis-
kovna zadruga v Ljubljani 1921. — Strani 287. Ce-
na melko vezani knjigi 18 din. 50 p., po pošti 1 din.
več. — Ilesičeva Vežbenica ni samo slovnica, mar-
več tudi vadnica (vežbenica) obnem. Ne navaja
samo pravil, ampak za vsako pravilo tudi veliko
številko vaj in nalog. Poleg tiskanih cirilskih tek-
stov ji je pridejaro tudi celo vrsto pisanih in sicer
v različni pisavi. Na ta način se najlažje vadimo
v pismeni cirilici. — Knjiga bo izvrstno služila tudi
samoukom. Naroča se pri Tiskovni zadrugi, Ljub-
ljana, Prešernova ulica 54.

pr Ivan Podržaj. Slike z naše rivijere.
Str. 48. Cena izdoda 3 din. Ves dohodek je name-
njen penzijskemu fondu jugoslovanskih časnikarjev.

Dijaški vestnik.

d Danica. V soboto, 19. t. m., ob pol 8.
uri zvečer se bo v vel. dvorani Akademškega
doma vršil izredni občni zbor Danice s sle-
dečim dnevnim redom: 1. Volitev voditelja
programatično informativnega tečaja za druš-
tvene novince. 2. Slučajnosti. Takoj nato se bo
vršil prvi diskusijski večer, na katerem bo
predaval g. Fr. Zabret »O tiskarje«. Tovariši
Danicarij, polnoštevilno! Tovariši Zarijani in
starešine, vljudno vabljeni! — Ilc. presd.
d »Zvezda«. Danes ob 6. uri je sestanek
v Ljudskem domu (II. nadst.). — Podpredsed.

Kaj je Eufliuid - to je zna!
Lekarnar Feller - Stubica!

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. vis.

čas opazo- vanja	baro- metr v mm	termo- metr v C	psihrom- eter v C	nebo, vetrov	padavine v mm
16. 11. 21 h	734.3	6	0.8	obl.	—
17. 11. 7 h	734.2	6	0.7	obl.	—
17. 11. 14 h	733.1	9.5	0.7	obl.	—

(Za dvakratno objavo v tednu se
računa 16 kron.)

BARVNI TRAKOVI, OGLJENI PAPIR.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3
BATERIJE ZA ŽEPNE SVETILKE
A. Stadler, Sv. Petra cesta št. 23.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.
IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA.
T. Novotny, Opekarska cesta 26.

KNJIGARNE
Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.
KLOBUKI in KONFEKCIJA:
Kunovar Ivan, Stari trg 10.

KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KROJAČ.
Slapar Oroslov, Ravnikarjeva ul. 13.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Irančo.

LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MEHANIČNA DELAVNICA
za pisalne stroje.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PARNA PEKARIJA
Jean Schreya nasl. Jakob Fav-
čič, Gradišče št. 5.
PISALNI STROJI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

ŠPEDICIJSKA PODJETJA
Ranzinger R., Cesta na južno že-
leznico št. 7—9.
Uher F. & A., Šelenburgova ulica
4. (Tel. 117.)

SOBNO SLIKARSTVO
Koščak Ivan, Bleiweisova cesta 15.
Žuran Martin, Mestni trg 12.

RAZMNOŽEV. APARATI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNEN.
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN
CEMENTOM.
Erjavec & Turk pri »zlati lopati«
Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
URARSKA POPRAVILNA DE-
LAVNICA.
Seliškar Ivan, Pot v Rožno doli-
no št. 10. (Ceno in točno.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
ZALOGA CEMENTA IN CEM.
IZDELKOV.
Cihlař Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.
ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH
SIT.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Insertirajte v Slovincu!

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se
računa 16 kron.)

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva
ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavnica K 50,000.000.
Rezerve K 45,000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče
posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzojavni naslov:
Banka, Ljubljana. — Telefon št. v. 261 in 418.

Globoko potrti naznanjamo sorodnikom, prijateljem
in znanecem prežalostno vest, da se je naš srčno ljubljani,
dobri sin in brat, gospod

ANTON BERGANT

strojevodja južne železnice

danes 16. t. m. ob 11. uri dopoldne vsled nesrečnega
padca z vlaka, po osem dnevnem trpljenju v 35. letu sta-
rosti, preselil k svoji ljubljani ženi v večnost.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek 18. t. m.
točno ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče
v Dravljah.

Bodi mu ohranjen blag spomin.

Zgornja Šiška, dne 16. novembra 1921.

4211

Zalujoča mati, brat in sestra.

„ORIENT“

družba z o. z. preje
Brata Eberlin Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela »Union«.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja. Velika
zaloga kemičnih in rudniških barv,
barv za umetnike, raznovrstnih čopi-
čev, vseh potrebščin za slikarje in
pleskarje.

Rožiče in dalm. smokve

več vagonov prodaja

Tomasović i Visković

Zagreb, Palmotićeva ulica br. 22.

Tel. 12—58.

Zobotehnik perfekten v delih
na zlato in kavčuk,
iše službe. Nastopi takoj. — Ponudbe na
upravnistvo pod šifro »Zobotehnik« 4195.

PREKLIC.

Ivan Koščak, prog. delavec v Depalivasi,
okr. Kamnik, ne plača nobenih dolgov,
katere napravi njegova žena Marijeta Ko-
ščak na svoje ali njegovo ime. 4208

štiri stavbene parcele
prodam. Poizve se pri E. Černcu, zidar-
ski mojster, Dravljje 100 pri Ljubljani.

Dve sobi, nemebljovani, v sredini
Ljubljane, se oddasta
s 1. decembrom t. l. Naslov pove upra-
vnistvo »Slovenca«. 4205

»Miklavž je tu!«

Popravljanje punč in igrač.
Postrežba točna. — Cene zmjerne.
JOS. KUŠLAN, LJUBLJANA
Nunska ulica št. 19, II. nadstropje.

2 omari, velika ura mala miza,
stenska, preproge in
slike takoj naprodaj. Rimska cesta 24 I.

TRT

»rasie, lišaje odtrati me
pri človeku in živalih
Nafotomazilo, ki je brez
duna in ne maže perila.
1 lonček za 1 osebo po
pošti 15 kron pri
T. NKOCI, lekarna
Ljubljana, Slovenija.

Primerno božično darilo!

Monštranca in kelih s pate-
nami naprodaj. Izvor neopore-
čen. Färber, Klagenfurt,
Getreidegasse 3. 4217

Žaga na paro ali vodo, skoro nova,
kompletna, za ustavo gotova, in
kompletna garnitura jeklene stiskalnice
za olje, se takoj ceno prodasta. Ledavski
mlin v Sotni, pošta Bogašavci, Prekmurje.

Začasna delavska zavarovalnica zoper nezgode in okrajna bolniška blagajna za Slovenijo v Ljubljani

nameravata zgraditi

v Ljubljani na stavbišču ob Miklošičevi cesti nasproti justične palače

skupno uradno poslopje

in razpisujeta

za pridobitev načrtov javen natečaj,

ki je omejen na arhitekta, prebivajoče v kraljevini Srbov, Hrvatov
in Slovencev. Udeležiti se morejo tudi inozemski arhitekti, morajo
pa biti jugoslovanske narodnosti.

Osnutki, ki jih je v zmislu razpisanega programa in pogojev
izdelati v merilu 1 : 200, morajo biti izročeni do dne 15. januarja 1922
ob dvanajstih gradbenemu odseku v Ljubljani, Šolski drevored 2,
I. nadstropje, v zapečatenih ovojih z geslom.

V presojevalno komisijo so izvoljeni sledeči gospodje:
Ing. Anton Klinar, gradbeni direktor kot predsednik.
Dr. Demeter Bleiweis, šefzdravnik okrajne bolniške blagajne.
Ing. Jaroslav Foerster, namestnik ravnatelja tehniške sred-
nje šole.

Ing. Ciril Koch, mestni višji gradbeni svetnik.
Ivan Kočmur, ravnatelj okrajne bolniške blagajne.
Dr. ing. Alojzij Král, univerzitetni profesor.
Ing. Matko Prelovšek, mestni višji gradbeni svetnik.
Dr. Anton Sagadin, ravnatelj delavske zavarovalnice.
Ing. Viktor Skabernè, višji gradbeni svetnik.
Vsi stanujoči v Ljubljani.

Za osnutke, ki jih bo presojevalna komisija spoznala za naj-
boljše, so določene tri nagrade, in sicer:

- I. nagrada v znesku 10.000 dinarjev.
- II. nagrada v znesku 7.000 dinarjev.
- III. nagrada v znesku 5.000 dinarjev.

Za eventualni nakup nadaljnjih treh osnutkov, ki sicer ne bi
bili odlikovani, pač pa od presojevalne komisije v nakup priporočeni,
je določenih trikrat po 2500 dinarjev.

Za izgotovitev konkurenčnih načrtov potrebne pripomočke,
razpisne pogoje in druge podatke dobijo zainteresenti poštne prosto
pri podpisnem gradbenem odseku.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1921.

Gradbeni odsek Delavske zavarovalnice zoper
nezgode in Okrajne bolniške blagajne.

4181

Postni ček, rač. št. 11.323.
Telefon št. 54.

Marijin trg št. 8.

f. z. z o. z. v LJUBLJANI.

Sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po
Hranilne vloge se izplačujejo brez odpovedi — Hranilne vloge z od-
povednim rokom se obrestujejo po dogovoru.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kron.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Jugoslovanski kreditni zavod

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

Čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne pooblastice.
Izdaja čeka, nakaznice in akreditivo na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na
vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.
Jamstvena glavnica 2 in pol milijona kron.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorom.

Brzoj. naslov: Jugoslo-
vanski kredit Ljubljana.
Wolfova ulica št. 1.